

«Келісілді»:

Әйтеке би білім бөлімінің басшысы:

Б.Д.Сейілханов

«__» _____ 2021 жыл

«Бекітемін»:

«Балбұлақ» МДҮ-ның меңгерушісі:

Х.К.Калжанова

«28» 08 2021 жыл

«Балбұлақ» мектепке дейінгі ұйымы мемлекеттік коммуналдық қазыналық кәсіпоры
ортаңғы тобына арналған «Суреттер әлемінде» бағдарламасы.
(Вариативтік бағдарлама) 2021-2022 оқу жылы

Тәрбиеші: Г.Х.Ногуманова

Қарабұтақ ауылы

2021 жыл

Түсіндірме жазба

Қазақстан Республикасының білім және ғылым министрінің 2020 жылғы 5 мамыр № 182 бұйрығына, Қазақстан Республикасының мектепке дейінгі ұйымдарында 2021-2022 оқу жылында тәрбиелеу, білім беру процесін ұйымдастыру туралы әдістемелік нұсқау хатқа сәйкес, осы 2021-2022 оқу жылына ұйымдастырылған. «Балбұлақ» мектепке дейінгі ұйымының педагогикалық кеңесі отырысында «Суреттер әлемінде» бағдарламасы талқыланды, бекітілді. (№ 1 хаттамасы 27 тамыз 2021 жыл)

Балалардың жас ерекшелігі 3 жас. Бағдарлама 36 тақырыпты қамтиды, апталық жүктемесі 1 сағат. Бір жыл мерзімге қолдануға құрылған. Оқу қызметінің ұзақтығы - 15-20 минут

Бағдарламаның мақсаты:

Балаларды түрлі материалдармен жұмыс жасауға дағдыландыру. Саусақ бұлшық еттерін дамыту;
Нәтижеге деген қызығушылық және соған деген мақтаншы сезімін ояту, сапасының жақсы болуына талпындыру.
Қарапайым қарандашпен жұмыс жасау арқылы интеллектуалды және эстетикалық қабілеттерін дамыту.
Көркемдік талғамдарын және шығармашылық қабілетін дамытып, өнердегі әсемдікті сезінуге, еңбексүйгіштікке тәрбиелеу.

Бағдарламаның міндеттері:

композиция жасауды,
заттарды қағаз парағына орналастыруды үйрету,
жалпы түске байланысты бояулардың әдемі үйлесуін табу,
мүсіндеудің алуан түрлі әдіс - тәсілдерін үйрету.

Бағдарламаның өзектілігі:

Шығармашылыққа баулу арқылы балалардың ой-өрісін дамытамыз, сурет салу арқылы баланы әдемілікке, ұқыптылыққа, байқампаздыққа, сүйіспеншілікке тәрбиелеу, баулу.

Суреттер әлемі арқылы баланы қияли дамуына қалыптастырады, ойлай білуін дамытады. Бала өз ойларын ашық білдіре алады.

Ұсақ қол моторикасын дамыту. Топпен жұмыс жасауға үйрету, қалыптастыру.

Заттардың қасиеттерін анықтау мақсатымен оларды тексере білуге және бес түсті (ақ, қара, қызыл, сары, көк) ажырата атай білуге үйрету.

Баланың өз бетімен жұмыс жасауға үйрету.

Педагогикалық мақсаттылығы:

Тәрбиеші баланың шығармашылық қабілетін арттырып, суретті тегі бір келкі бояуға үйретіп, қарандашпен және қылқаламмен дұрыс жұмыс жасауға үйрету.

Балалардың қабылдау мен ұғымын дамыту үшін білімді меңгеру дағдысын қалыптастыру.

Күтілетін нәтиже:

-сурет салуға қызығушылықтары артады

- саусак бұлшық еттері жаттығады,

-табиғи материалдарды қолдануға үйренеді

-эстетикалық талғамы дамиды, ой - өрісі кеңейту.

«Суреттер әлемінде» бағдарламасының әдістемелік және техникалық жарақтандыру

Тақырыбы	Білім беру процесінің ұйымдастыру тәсілдері мен әдістері	Дидактикалық материалдар	Техникалық жабдықтауы	Қорытынды
«Суреттер әлемінде»	Балалармен бірге суретші қандай болу керектігін көрнекілік құралдармен түсіндіру. Дидактикалық ойын: «Түстер әлемі».	Көрнекілік құралдар: фото суреттер, тақырыпқа байланысты суреттер, қылқалам, қарандаш	Проектор Компьютер Фланелеграф тақтасы.	Бала қарандашты, қылқаламды дұрыс ұстауға қалыптасады.

Бағдарламаның іске асыру нысандары мен әдістері

№	Тақырыбы	Бағдарламалық міндеттер	Бағдарламаны іске асыру нысандары	Бағдарламаны іске асыру әдістері
1	«Бақта алма пісі»	Қосымша түстер туралы білім беру, композиция заңдарын қолдануды үйрету. Сурет салуға деген қызушылықтарын арттыру. Еңбексүйгіштікке тәрбиелеу. Әдемілікке, құштарлыққа тәрбиелеу. Сөздік жұмыс: шар, жемістер, көрініс, кескін	Алманың фото суреті, алманың муляжы	Дидактикалық ойын: «Бақта ма? , бақшада ма?»
2	«Күзгі жапырақтар»	Балаларды «түс», «жылы түстер» ұғымымен таныстыру; жапырақтың пішіні мен бөліктерін талдау; түсті бере білуге үйрету. Әртүрлі бағытта жіңішке сызықтар жүргізуге жаттықтыру. Әдемілікке, құштарлыққа тәрбиелеу.	Жапырақ, түрлі-түсті қағаздан жасалған жапырақтар (сары, қызыл)	Алақан арқылы сурет салу.
3	«Алтын күз»	Кескіндеме шығармасы – пейзажбен таныстыру; суретшінің жылдың түрлі мезгілінде қоршаған табиғаттың әсемдігін қалай бейнелейтінін көре білуді және алуан түрлі ағаштардың суретін салуды үйрету. Картинаның мазмұнын көріп, түсінуді ғана емес, сондай-ақ суретшінің табиғатын бейнелеу арқылы нені білдіргісі келгенін сезіну икемділігін қалыптастыру, мәнерлілік құралдарын бөліп көрсету.	Күз мезгілінің суреті, сары түсті бояулар.	Топтық жұмыстар Д/о: «Ғажайып кілемше»

4	«Жаңбырлы күн»	Суреттегі түстердің арақатынасын өз бетімен шеше білуді үйрету; қарама-қарсы және үйлесімді түстер үшін табиғатқа еліктеп, бояуларды таңдату; суретте бұлыңғыр немесе шуақты күнді бейнелеу үшін қағаздың түсін және тиісті бояуларды іріктеуді, қарама-қарсы және біркелкі түстерді пайдалануды үйрету;	Бұлт, жаңбыр бейнеленген үлгі суреттер	Саусақ арқылы сурет салу Д/о: «Кемпіркосак»
5	«Торсық»	Сәндік-колданбалы өнер бұйымдары – кымыз ыдыстармен таныстыру; өрнектің әшекей салынатын заттың пішініне тығыз байланысты болатыны туралы түсініктерін қалыптастыру. Сурет салуға деген қызығушылықтарын арттыру. Ыдыстың әшекейленуі мен өңделуіне назар аударту, эстетикалық тәрбие беру.	Ұлттық нақыштағы ыдыстар, торсықтың суреті	Жұмбақ жасыру арқылы жұмыс
6	«Сәукеле»	Әйелдердің ұлттық киімімен таныстыру, оны бейнелей білуді үйрету. Ұлттық өнерге деген қызығушылықтарын арттыру. Өз халқы үшін мақтаныш сезімін, өз елінің тарихына, қазақ халқының дәтүрлеріне құрметпен қарау сезімін тәрбиелеу.	Ұлттық киімдердің фото суреті	Жеке жұмыс жасау.
7	«Ақтиін»	Қарапайым қимылдар мен дене тұрқын бейнелеу арқылы жануарлардың бейнесіне мәнерлілік бере білуді және әртүрлі штрихтар, басып сызу, қайтару, қатты қылқалам арқылы жүнді бейнелей білуді үйрету. Әртүрлі жануарлардың өздеріне тән	Ақтиіннің суреті, аңдардың муляждары	Дидактикалық ойын: «Кім не жейді?»

		қасиеттерін, ерекшеліктерін байқауға үйрету.		
8	«Мерекелік отшашу»	Балаларға отшашуды салу әдістерін түсіндіру, кеңістікті бағдарлай білуге үйрету. Балалардың сурет салуға деген қызығушылықтарын арттыру.	Мерекеге байланысты суреттер, отшашудың үлгі суреті	Топтық жұмыс жасау
9	«Мерекелік дастарқан»	Халаықтың сәндік өнерінің сарыны бойынша дастарқанның суретін салуда өрнектерді ойлап тау икемділігінің дамуына көмектесу. Ою түрлерін кезектестіре отыра, дастарқан үшін өрнек жасау икемділігін дамыту. Талғампаздыққа тәрбиелеу.	Мерекелік дастарқаннаң суреті	Топтық жұмыс жасау.
10	«Қоян»	Қоян туралы толық танысу. Балалардың қоянға деген сүйіспеншілік сезімдерін ояту. Табиғатты қорғауға, қамқорлыққа тәрбиелеу.	Жабайы аңдардың фото суреті	Жұмбақ жасыру, мақал-мәтел айту арқылы жұмыс
11	«Барыс»	Әртүрлі жануарларға тән ерекшеліктерді байқап, оларды суретте көрсете білу икемділіктерін қалыптастыру; қарапайым қимылдар мен дене тұрқын бейнелеу арқылы жануарлардың бейнесіне мәнерлілік бере білуді және түрлі сызықтар, батырып салу, қарайту, қатты қылқаламмен салу арқылы жануарлардың жүнін, қауырсынды бейнелеуге үйрету	Барыстың үлгі суреті	Д/о: «Есіңе сақта және суретін сал»
12	«Төсекжапқыш»	Халықтық сәндік бейнелеу өнерінің сарыны бойынша басқа тартатын және үшкіл орамалдың, майлық	Көрпе, жастық, төсекжапқыштың суреттері	Д/о : «Топтасып сурет салу», Жеке жұмыс жүргізу

		орамалдың, сүгінің суретін әшекейлеу үшін өрнектер ойылып табуға көмектесу, әртүрлі ұлттардың қолданбалы өнеріне тән өрнек пен түс үйлесімділігімен таныстыру.		
13	«Құрылысшылар жаңа үй салуда»	Төртбұрыштар сызып, оларды бояу икемділігін қалыптастыру. Балалардың қиялдау, байқағыштық және әлемді бейнелі қабылдау сезімін дамыту. Құрылысшы еңбегін бағалай білуге тәрбиелеу.	Үйдің суреті, геометриялық пішіндер	Д/о: «Үй құрылысының ретін көрсет»
14	«Қысқы қала»	Балаларға суретте қысқы қаланың бейнесін көрсетуді, қыс айларынан алған әсерлерін бейнелеуді, ойдан шығарып, сюжет салуды, қала көрінісіндегі заңды және кездейсоқ құбылыстарды көре білуді үйрету. Түзу сызықтар сызып, оларды бояй білу икемділігін қалыптастыру, балалардың қиялын, байқағыштығын және әдемі бейнелі қабылдауын дамыту.	Қысқы қала туралы видео ролик	Д/о : «Шамдар», Топтық жұмыс
15	«Балалар қыста далада ойнап жүр»	Балаларға қысқы ойындар туралы сюжет жасауды, қыс айларынан алған әсерлерін суретте көрсете білуді, ойдан шығарып, сюжет жасауды үйрету. Балалардың қиялдарынан шыққан қысты суреттеу.	Қыс мезгілінің фото суреттері	Ойын: «Табиғат мейірімді».
16	«Отшашу»	Бір мазмұнға біріктіре отырып, бірнеше затты бейнелей білуді үйрету. Балалардың қиялдауын, байқағыштығын және әлемді қабылдау сезімін дамыту.	Отшашудың үлгі суреті, Видео ролик	Жұмбақ жасыру, мақал-мәтел айту арқылы жұмыс

		Өз Отанын сүюге тәрбиелеу.		
17	«Шыршаны безендір»	Жаңа жыл мерекесімен таныстыру. Балаларды шыршамен таныстыру. Шыршаны бейнелеп ойыншықтармен безендіріу.	Кішкене шырша, шыршаның суреті	Дидактикалық ойын: «Түрлі-түсті жолақтар», топтық жұмыс жасау
18	«Қар жауды»	Қыс туралы түсінік беру. Балаларға тіс пастасымен сурет салуды үйрету. Тіс пастасымен жауып тұрған қарды салу.	Жауған қардың суреті, қар	Саусақпен жұмыс, топтық жұмыс жасау
19	«Аққала»	Қыс тулары түсініктерін қалыптастыру. Дөңгелек пішінді пайдалана отырып аққаланың суретін бейнелеу.	Аққала бейнеленген үлгі суреттер	Дидактикалық ойын «Суретті құрастыр»
20	«Торғай»	Дала құстарымен таныстыру. Торғаймен жақын танысу. Балалар торғайдың бейнесіне қарап, торғайдың бейнесін қылқаламмен салу.	Торғайдың суреттері, құстардың фото суреттері	Дидактикалық ойын: «Кім тапқыр?»
21	«Менің отбасым»	Отбасы туралы түсінік беру. Отбасы мүшелерін суреттерін бейнелеуге үйрету.	Отбасы туралы видео ролик, отбасының фото суреттері	Дидактикалық ойын: «Сүйікті қаламызға саяхат»
22	«Қой»	Үй жануарларымен таныстыру. Сонын ішінде қой жануарымен таныму. Қойдың суретін альбом бетіне қойдың жүнін саусақпен салуды үйрету.	Үй жануарларының суреті, қойдың фото суреті	Саусақпен жұмыс жасау. Дидактикалық ойын: «Жұбымды тап»
23	«Қаз»	Үй құстарымен таныстыру. Үй құсы-қазбен танысу. Балалар ыдыста езілген субояуға алақандарын малып, ақ қағаз бетіне мөр басқандай қаздың бейнесін салу. Суретке көз, аяғын салып толықтыру.	Үй құстарының фото суреті, қаздың бейнесі бейнеленген сурет	Алақан арқылы сурет салу.
24	«Саңырауқұлақ»	Балаларды саңырауқұлақпен толық таныстыру. Саусақпен бояу арқылы сурет салуды үйрету.	Саңырауқұлақтың бейнесі бейнеленген сурет, саңырауқұлақтың муляжы	Дидактикалық ойын: «Түсі бойынша жина »

25	«Алтын күн»	Балаларды аспан әлемімен таныстыру. Балалар альбомға күн сәулесін салады.	Күн ,аспан ,бұлт суреттері Сары түсті бояу	Алақан арқылы сурет салу.
26	«Көктем келді»	Балалар көктем айларынан алған эсерлерін суретте көрсете біледі, ойдан шығарылған сюжет жасай білуді және заттарды мазмұнына қарай біріктіре отырып, суретте бірнеше затты бейнелей білуді үйрету. Әдемілікті сезіне білуге тәрбиеші.	Жыл мезгілдерінің фото суреті, Көктем мезгілінің бейнесі	Дидактикалық ойын: «Жыл мезгілдері» Топтық жұмыс жүргізу
27	«Кимешек»	Ұлттық киімнің көптүрлілігі туралы түсініктерін кеңейту. Түзу сызықтар сызып, олардың қиылысына ою салу икемділігін, ырғақ пен түсті сезіну қабілеттерін дамыту. Үлкендерді сыйлауға, кішіпейілділікке тәрбиелеу	Ұлттық киімдердің суреті. Ұлттық бұрышқа саяхат	Топтық жұмыс жасау Жұмбақ жасыру
28	«Киіз үйді безендіреміз»	Қазақ оюының көптүрлілігі туралы түсінік беру,оның пішінін жасай білуді үйрету. Оюға тән пішіндерді,түсті пайдаланып,оюды құрастыра білу икемділіктерін дамыту. Өз халқы үшін мақтаныш сезімін,өз елінің тарихына, қазақ халқының дәстүрлеріне құрметпен қараусезімдерін тәрбиелеу	Киіз үй макеті, киіз үйдің суреттері	Дидактикалық ойын : «Ұзын және қысқа» Топтық жұмыс жасау
29	«Құстар келді»	Құстардың сыртқы келбеті туралы түсінік қалыптастыру,сыртқы реңінің,пішіні мен бөліктері шамасының әртүрлілігіне қарамастан барлық құстардың өзара ұқсас болып келетінін түсіндіру. Тоқылдаққа тән ерекшеліктерді бейнелей білуге үйрету.	Құстардың бейнесі бейнеленген суреттері	Дидактикалық ойын: «Байқағыш». Жеке жұмыс жасау

		Білуге, үйренуге деген құштарлықтарын арттыру. Құстарды қорғауға оларға қамқор болуға тәрбиелеу.		
30	«Тоқылдақ»	Құстардың сыртқы келбеті туралы түсінік қалыптастыру, сыртқы реңінің, пішіні мен бөліктері шамасының әртүрлілігіне қарамастан барлық құстардың өзара ұқсас болып келетінін түсіндіру. тоқылдаққа тән ерекшеліктерді бейнелей білуге үйрету	Тоқылдақ туралы видео ролик, Тоқылдақтың суреті	Топтық жұмыс жасау, Жұмбақ жасыру
31	«Гүлденген ағаш»	Ағаш бұтақтарының, жапырақтары немесе гүлдері бар бұталардың суретін олардың өсіп тұрған түріне қарап салуды үйрету. Қазақстан табиғаты туралы танымдарын кеңейту. Отанға сүйіспеншілігін тәрбиелеу, эстетикалық сезімдерін қалыптастыру	Гүлденген ағаштың суреті. Гүлденген ағаштың муляжы	Дидактикалық ойын: «Көгалдағы әдемі гүлдер «гүл ашты»
32	«Инжугүл»	Жапырақтары, гүлдері бар бұталардың немесе өсіп тұрған кейбір дала және бақ гүлдерінің суреттерін қарап салуды үйрету. Отанға деген сүйіспеншілігін арттыру, эстетикалық сезімдерін қалыптастыру.	Гүлдердің бейнеленген үлгі суреттері. Инжу гүлдің фото суреті	Әңгімелесу, түсіндіру, сұрақ-жауап, қортындылау.
33	«Қымыз тостағаны»	Сәндік-қолданбалы өнер бұйымдары-қымызға арналған тегенемен, тостағымен, ожаумен таныстыру; ыдыстың әшекейленуі мен өңделуіне назар аударту. Білуге, үйренуге деген қызығушылықтарын арттыру.	Ұлттық ыдыстардың бейнеленген суреті, Ұлттық бұйымдардың суреті, Қымыз тостағанның суреті	Жұмбақ жасыру, мақал – мәтел айту

34	«Қазақ әйелдерінің ұлттық киімі»	Ұлттық киімдер туралы, оның ішінде қазақ әйел киімі туралы түсінік беру. Ұлттық киімнің көптүрлілігі туралы түсініктерін кеңейту, киімді өрнекпен әшекейлеу икемділіктерін, ырғақ және түс сезімін дамыту.	Ұлттық киімдердің суреті, әшекей бұйымдардың фото суреті	Дидактикалық ойын: «Не өзгерді?» Топтық жұмыс жасау
35	«Шапан»	Ұлттық киімді, оның ішінде шапанды бейнелей білуді үйрету. Ұлттық киімнің көптүрлілігі туралы түсініктерін кеңейту, түзу сызықтар жүргізу икемділіктерін дамыту және олар арқылы оюлар салуға жаттықтыру. Ұлттық киімдерге деген сүйіспеншілікке тәрбиелеу	Ұлттық киімдер көрмесін жүргізу Шапанның суреті	Дидактикалық ойын: « Жұбын тап» Жеке жұмыс жасау
36	«Домбыра»	Балаларды қазақтың музыкалық аспаптарымен жіне музыкалық дәстүрлерімен таныстыру, аспаптардың әшекейленуі мен өңделуіне назар аудару. Ұлттық аспапта ойнауға қызығушылықтарын ояту. Ұлттық аспаптықадірлей білуге тәрбиелеу.	Домбыра, домбыраның суреті	Дидактикалық ойын: «Ғажайып дорба» Жұмбақ жасыру
Барлығы 36 сағат				

Перспективалық жоспар

№	Тақырыбы	Сағат саны
1	«Бақта алма пісті»	1
2	«Күзгі жапырақтар»	1
3	«Алтын күз»	1
4	«Жаңбырлы күн»	1
5	«Торсық»	1
6	«Сәукеле»	1
7	«Ақтиін»	1
8	«Мерекелік отшашу»	1
9	«Мерекелік дастарқан»	1
10	«Қоян»	1
11	«Қазақстан жануарлары.Барыс»	1
12	«Төсек жапқыш»	1
13	«Құрылысшылар жаңа үй салуда»	1
14	«Қысқы қала»	1
15	«Балалар қыста далада ойнап жүр»	1
16	«От шашу»	1
17	«Шыршаны безендір»	1
18	«Қар жауды»	1
19	«Аққала»	1
20	«Торғай»	1
21	«Менің отбасым»	1
22	«Қой»	1
23	«Қаз»	1
24	«Саңырауқұлақ»	1
25	«Алтын күн»	1
26	«Көктем келді»	1
27	«Кимешек»	1
28	«Киіз үйді безендіреміз»	1

29	«Құстар келді»	1
30	«Тоқылдақ»	1
31	«Гүлденген ағаш»	1
32	«Инжу гүл»	1
33	«Қымыз тостағаны»	1
34	«Қазақ әйелдерінің ұлттық киімі»	1
35	«Шапан»	1
36	«Домбыра»	1
Барлығы		36 сағат

Қолданылған әдебиеттер:

1. М. Сәтімбекова, Ә. Өмірова, Ж. Сердалиева. «Сәбилердің сезімін тәрбиелеу» 2006 жыл
2. Әдістемелік журнал 2007 жыл
3. «Кел балалар ойнайық» Алматы 2006 жыл
4. «Бала мен балабақша» журналы 2012 жыл
5. «Бала және отбасы» журналы 2009 жыл
6. «Ұстаз тірег» журналы 1995 жыл
7. «Балапан журналы» 2010 жыл
8. Нүсіпбеков М.И «Бейнелеу өнері» «Аруна» баспасы Алматы 2002 жыл
9. Жұмабекова Ф.Н «Мектепке дейінгі педагогика» Астана 2021 жыл
10. Болатбаев Қ.Қ «Бейнелеу өнеріне арналған дәптері» Алматы. Атамұра 2000 жыл